

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในระบบนิเวศโลก มีทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต สำหรับสิ่งมีชีวิตนั้นมีทั้งที่เป็นมนุษย์และสัตว์ประเภทต่าง ๆ รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ หากกล่าวเฉพาะสัตว์ พบว่ามีทั้งสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง และในบรรดาสัตว์เลี้ยงนั้นจะมีสัตว์เลี้ยงประเภทหนึ่งที่มีในทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย คือสัตว์พันธุ์พื้นเมืองหรือสัตว์ประจำถิ่น หมายถึงสัตว์ที่อยู่ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งมาเป็นเวลานานคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้เลี้ยงไว้ใช้ประโยชน์ในครัวเรือน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำของท้องถิ่นที่สามารถสะท้อนถึงประเพณีวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นและขยายไปถึงชาติเนื่องจากมีลักษณะพิเศษและเฉพาะที่ความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นสำหรับประเทศไทยมีสัตว์พันธุ์พื้นเมืองประจำชาติหลายสายพันธุ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแสดงถึงความเป็นไทยและวิถีชีวิตของคนไทยในชนบทดังตัวอย่าง เช่น ไก่ชนไทย มีเอกลักษณ์ของการเป็น ไก่ต่อสู้เมื่อลงแข่งขันและต่อสู้กับคู่แข่งแล้ว จะต่อสู้อย่างจนสุดกำลังเหมือนคนไทยที่เมื่อถึงคราวต่อสู้ก็จะสู้อย่างไม่กลัวตาย หรือปลากัดไทยที่มีความสวยงามโดยสายพันธุ์และเป็นปลานักสู้เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ หรือช้างไทยมีความสง่างาม เกลียวฉลาดสามารถฝึกใช้งานได้ มีเอกลักษณ์เฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับช้างของประเทศอื่น ควายหรือกระบือไทยเป็นสัตว์ที่มีความอดทน ทำงานหนัก เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวนาไทยสุโขทัยล้านนา และสุนัขพันธุ์บางแก้ว ที่มีนิสัยดุร้าย รักเจ้าของ ฯลฯ สัตว์พันธุ์พื้นเมืองของไทยสายพันธุ์ต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของคนไทย แม้ปัจจุบันในหลายพื้นที่ต่างจังหวัดก็ยังมีสัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพื้นที่นั้น เช่น ช้างเมืองสุรินทร์ สุนัขไทยหลังอานจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด ปลากัดอยุธยา ไก่แจ้ไทยอยุธยา ไก่ชนจังหวัดพิษณุโลก และช้างสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์ ฯลฯ เป็นต้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสัตว์พันธุ์พื้นเมือง ก็คือสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้นอกจากจะนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงประเพณีวัฒนธรรมแล้วยังมีการนำไปใช้ประโยชน์เป็นอาหาร เป็นแรงงาน

ในเชิงการละเล่น การกีฬา และการพนัน เช่น วันสงกรานต์ มีการนำช่างมาแต่งตัวนำหน้าขบวนแห่ และการชนไก่ เพื่อการพนันขั้นต่อ โดยมีได้คำนึงถึงชีวิตและความทุกข์ทรมานของสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเหล่านั้น นอกจากนี้ยังมีการนำเอาสัตว์สายพันธุ์อื่นที่เป็นสายพันธุ์ต่างประเทศมาผสมพันธุ์กับสายพันธุ์พื้นเมืองไทยโดยหวังผลในทางธุรกิจเพื่อเพิ่มจำนวนสัตว์พันธุ์พื้นเมืองซึ่งย่อมกระทบโดยตรงต่อสายพันธุ์พื้นเมืองไทย ทำให้เป็นสัตว์กลายพันธุ์กระทบต่อความเป็นสัตว์พันธุ์พื้นเมืองและยังส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศเนื่องจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานบางชนิดมีโรคสัตว์ แอบแฝงอยู่และที่สำคัญเกษตรกรเองก็มักใช้สารเคมีในการควบคุมและกำจัด ซึ่งสารเคมีเหล่านี้มักจะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งสารเคมีส่วนใหญ่ยังตกค้างในสิ่งแวดล้อมทำให้ชนิดพันธุ์ในสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ได้รับความเสียหายไปด้วย และบางครั้งสารเคมีเหล่านี้ยังตกค้างในอาหารที่มนุษย์ต้องรับประทานอยู่เป็นประจำทุกวัน ส่งผลต่อสุขภาพของมนุษย์ สัตว์พันธุ์ต่างถิ่นบางชนิดไม่ได้ก่อโรคในพืชหรือในสัตว์แต่เป็นชนิดพันธุ์ที่ก่อโรคในมนุษย์ และบางชนิดเป็นพาหะนำโรคมายังมนุษย์ สัตว์ และพืช

นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสัตว์พันธุ์พื้นเมืองก็คือ การนำเอาสัตว์พันธุ์พื้นเมืองมาพัฒนาเชิงการค้า เช่น นำมาเลี้ยงเพาะพันธุ์เพื่อขยายพันธุ์และส่งขายให้แก่กลุ่มลูกค้าหรือผู้ที่สนใจในสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพื่อนำไปเลี้ยง หรือทำเป็นอาหารเพื่อให้กลุ่มผู้บริโภคที่มีความนิยมบริโภคสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเช่น ไก่ไทย นับได้ว่าเป็นสัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่สร้างรายได้ที่ดีจากการแปรรูป เช่น เนื้อสัตว์ขนสัตว์กระดูกสัตว์จึงถือได้ว่าในเชิงเศรษฐกิจสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นแหล่งสร้างรายได้และเพิ่มการเติบโตของเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีซึ่งการสร้างรายได้ให้กับผู้เลี้ยงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การผลิตปศุสัตว์เชิงการค้าที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้มีการปรับปรุงสายพันธุ์ให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยไม่มีการพัฒนาสายพันธุ์เดิมให้คงความเป็นสัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่มีความแข็งแรง โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ที่สำคัญคือไม่มีการคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน นอกจากนี้ จากปัญหาของการพัฒนาเทคโนโลยีทำให้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองของไทยที่เคยนำมาใช้งานด้านการเกษตร เช่น การใช้ควายหรือกระบือในการทำงาน กลับใช้เครื่องจักรกลทำงานแทนทำให้ควายหรือกระบือไทยถูกเลี้ยงตามธรรมชาติและปล่อยปละละเลยไม่มีการดูแลเป็นพิเศษ และไม่มีการคุ้มครอง เพราะเห็นว่าไม่มีประโยชน์อีกต่อไปจึงได้มีการนำไปใช้เป็นอาหารทำให้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองนับวันจะค่อย ๆ กลายพันธุ์และสูญพันธุ์ไปในที่สุด

อย่างไรก็ตาม ในระบบนิเวศโลกเดี่ยวนี้ ที่รวมเอาทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีความมีชีวิตอยู่ในโลกตามโลกทัศน์สิ่งแวดล้อม (Environmental World view) ในมิติใหม่ (New Dimension) ถือว่าระบบนิเวศเป็นศูนย์กลาง โดยมีมนุษย์และสัตว์ กับสิ่งที่มีชีวิต ที่อยู่ในระบบนิเวศโลก ที่มีความเท่าเทียมกันจะต้องอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยกันและกัน (Eco - centric) ซึ่ง ศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ มัลลิกะมาลย์

(2563) กล่าวว่า ในแนวคิดของระบบนิเวศเป็นศูนย์กลางนี้ มนุษย์ไม่ได้อยู่เหนือสิ่งมีชีวิตอื่นที่มนุษย์สามารถ จะใช้ความเฉลียวฉลาดในการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตและสิ่งอื่น ๆ ในระบบนิเวศโลกเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอยู่ด้วยกันอย่างเสมอภาคและพึ่งพาอาศัยกันและกัน ดังนั้นเมื่อมนุษย์มีสิทธิ ย่อมหมายความว่า สัตว์ย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกันและย่อมหมายความว่ามนุษย์ย่อมมีหน้าที่ที่จะให้การคุ้มครองและไม่ละเมิดต่อสิทธิของสัตว์

หากพิจารณาถึงสิทธิของสัตว์นั้นในทางระหว่างประเทศมีกฎหมายให้การคุ้มครองสัตว์หลายฉบับ คือ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (Universal Declaration of Animal Rights, 15 October, 1978) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) (Universal Declaration on Animal Welfare, 2000) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปเพื่อคุ้มครองสัตว์ระหว่างการขนส่งระหว่างประเทศ ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) (European Convention for the Protection of Animals during International Transport, 2003) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองปศุสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes, 1978) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ที่จะถูกฆ่าเพื่อการบริโภค ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (European Convention for the Protection of Animals for Slaughter, 1982) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ทดลองและเพื่อใช้งานทางวิทยาศาสตร์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, 1986) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (European Convention for the Protection of Pet Animals, 1992) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES, 1973)

ในต่างประเทศมีกฎหมายให้การคุ้มครองสัตว์เช่นกัน คือกฎหมายคุ้มครองสัตว์เครือรัฐออสเตรเลีย ได้แก่ พระราชบัญญัติการป้องกันและดูแลสัตว์ ค.ศ. 2001 (พ.ศ. 2544) (Animal Care & Protection Act, 2001) พระราชบัญญัติสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2002 (พ.ศ. 2545) (Animal Welfare Act, 2002) และพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) (Prevention of Cruelty to Animal Act, 1986) กฎหมายคุ้มครองสัตว์สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ พระราชบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) (The Animal Welfare Act, 1988) กฎหมายคุ้มครองสัตว์ประเทศญี่ปุ่น พระราชบัญญัติว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์และการจัดการสัตว์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (Act on Welfare and Management Animals, 1973) กฎหมายคุ้มครองสัตว์สหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัติการดูแลสัตว์อย่างมีมนุษยธรรม ค.ศ. 1829 (พ.ศ. 2372) (Humane Care for Animals, 1829) และ

มตรัฐมนินิโษตาบัญญัติในระเบียบตำรวจ หมวด 343 ว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564) (Police Regulations Chapter 343 Prevention of Cruelty to Animals, 2021)

สำหรับประเทศไทยเห็นถึงความสำคัญต่อการคุ้มครองสัตว์ โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 พระราชบัญญัติโรคระบาด พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

การที่ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์หลายฉบับนั้นย่อมแสดงว่าประเทศไทยให้ความสำคัญต่อสัตว์เลี้ยง แต่ที่เป็นปัญหาก็คือยังไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ให้การคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นการเฉพาะทั้ง ๆ ที่ในปัจจุบันสัตว์พันธุ์พื้นเมืองของไทยนับวันจะมีแต่ลดน้อยลงไปจนอาจถึงขั้นสูญพันธุ์ และกลายพันธุ์ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงคุณประโยชน์ของสัตว์พันธุ์พื้นเมืองหรือสัตว์ประจำถิ่นนั้นมีทั้งที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ สามารถใช้ประโยชน์ในหลายด้าน เช่น ด้านประเพณีวัฒนธรรม การกีฬา และการค้า จึงน่าที่จะต้องให้การคุ้มครองอย่างจริงจังเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือหรือกลไกให้เกิดการคุ้มครอง ซึ่งการวิจัยนี้มีแนวคิดที่จะจัดทำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปดำเนินการในกระบวนการทางนิติบัญญัติเพื่อเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับต่อไป ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบนี้การวิจัยมีแนวคิดในการนำเอาหลักการคุ้มครองเชิงอนุรักษ์ (Conservation) หมายถึงการคุ้มครองมิให้กลายพันธุ์และสูญพันธุ์ กับการให้ใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการที่ดี

จากสภาพการณ์แห่งปัญหาดังกล่าวมานี้ การวิจัยนี้จึงมีแนวคิดที่จะจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและอนุรักษ์สัตว์พันธุ์พื้นเมืองของไทย

1.2 ความสำคัญของปัญหา

จากที่กล่าวมาในความเป็นมาของปัญหานั้นการวิจัยเห็นถึงความสำคัญของการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองโดยการจัดทำกฎหมายรองรับเพื่อให้เป็นต้นแบบกฎหมายเนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายให้การคุ้มครองทั้ง ๆ ที่กรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแนวคิดริเริ่มให้มีการจัดทำร่างกฎหมายขึ้นแต่ก็ไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีเนื่องจากเป็นร่างกฎหมายที่ยังไม่มีความชัดเจนสมบูรณ์ซึ่งการวิจัยจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายต้นแบบนี้ ทั้งนี้รวมทั้งการนำเอาปรัชญากฎหมาย แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบสำหรับการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง การวิจัยได้กำหนดประเด็นสำคัญในการศึกษาและวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบมาจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองโดยกำหนดประเด็น การศึกษาและวิจัย ดังต่อไปนี้

1.2.1 ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

1) ปรัชญาสำนักกฎหมายธรรมชาติ

ปรัชญาสำนักกฎหมายธรรมชาติ เป็นปรัชญากฎหมายจากสำนักกฎหมายธรรมชาติ (School of Natural Law) ที่มีแนวคิดว่าด้วยความยุติธรรม โดยมองทุกสิ่งทุกอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งในยุคสมัยกรีกโบราณนั้นมิได้มีความคิดถึงสัตว์แต่หากพิจารณาจากความเป็นธรรมชาติแล้วย่อมมีความหมายถึงสิ่งมีชีวิตที่เป็นทั้งคนและสัตว์

ดังนั้นโดยแนวคิดของปรัชญาสำนักกฎหมายธรรมชาติจึงน่าจะเป็นผลให้มนุษย์และสัตว์ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตมีความเท่าเทียมกัน ต้องพึ่งพาอาศัยกันและเมื่อมนุษย์มีสิทธิและหน้าที่ และได้รับความคุ้มครองกฎหมายสัตว์ก็ควรได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกัน หากพิจารณาสัตว์ไทยและสัตว์ทั่วโลกได้แบ่งเป็นสัตว์ทั่วไปและสัตว์พันธุ์พื้นเมือง ซึ่งสัตว์พันธุ์พื้นเมือง คือสัตว์ที่อยู่ในท้องถิ่นหนึ่งมาเป็นเวลานาน คนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้เลี้ยงไว้ใช้ประโยชน์ในครัวเรือน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเกษตร ดังนั้น เหตุที่จะต้องคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพราะการนำสัตว์พันธุ์พื้นเมืองไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้โดยไม่กระทบต่อความเป็นเอกลักษณ์ของสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพื่อให้เกิดความเสมอภาคที่จะได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับมนุษย์

2) ปรัชญาสำนักกฎหมายบ้านเมือง

ปรัชญากฎหมายบ้านเมืองเป็นปรัชญากฎหมายจากสำนักกฎหมายบ้านเมือง (School of Positivism) ที่มีแนวคิดว่ากฎหมายที่จะใช้บังคับอยู่ในบ้านเมืองนั้นจะต้องมาจากการบัญญัติโดยผู้มีอำนาจสูงสุดของประเทศตามกระบวนการตรากฎหมาย ดังนั้นการจะให้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองของไทย จึงต้องมาจากการตราเป็นกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้

3) ทฤษฎีรัฐและอำนาจรัฐ

อำนาจรัฐ (State power) หรืออำนาจอธิปไตย (Sovereignty) เป็นอำนาจสูงสุดที่ใช้ปกครองประเทศหรือรัฐ เป็นอำนาจเด็ดขาดปฏิเสธไม่ได้มีความเด็ดขาดถึงขั้นประหารชีวิตคนได้ในรัฐหรือประเทศหนึ่งๆจะมีอำนาจเดียว แต่แบ่งการใช้ออกได้ 3 ทาง คือ (1) ใช้ตรากฎหมายหรือนิติบัญญัติ (2) บังคับใช้กฎหมายหรือการบริหาร (3) การวินิจฉัยกฎหมาย หรือตุลาการ ดังนั้น

อำนาจรัฐจึงมีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพราะมีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่และอำนาจในการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองจึงเป็นการใช้อำนาจรัฐโดยตรง

4) แนวคิดว่าด้วยการอนุรักษ์

แนวคิดว่าด้วยการอนุรักษ์ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มุ่งถึงการคุ้มครองทรัพยากรในระบบนิเวศโดยใช้แนวทางการคุ้มครองและการยินยอมให้ใช้ประโยชน์ควบคู่กับภายใต้การจัดการที่ถูกต้องตามหลักการการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งเมื่อพิจารณาถึงสัตว์สายพันธุ์สัตว์พื้นเมือง เป็นสัตว์ที่ถือว่าเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติประเภทที่ใช้แล้วย่อมสามารถสร้างขึ้นทดแทนได้ใหม่แต่ก็ต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน หากมนุษย์มีการใช้สอยทรัพยากรทางธรรมชาติเหล่านี้โดยไม่มีการจำกัดแล้วจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติที่เคยมีอยู่ให้ทยอยสูญหายหรือหมดลงในระยะเวลาอันรวดเร็ว จนกระทั่งนำไปสู่การก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตการดำรงอยู่ของมนุษย์อย่างที่มีอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น แนวคิดว่าด้วยการอนุรักษ์สัตว์พันธุ์พื้นเมืองจึงเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพราะหากไม่อนุรักษ์และรักษาไว้ อาจทำให้เกิดการสูญพันธุ์ได้ จึงเป็นแนวคิดที่การวิจัยนี้จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อให้ได้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

5) แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิของสัตว์

สิทธิของสัตว์เป็นสิทธิที่จะยอมรับสถานะทางจริยธรรมของสัตว์ที่มีเหมือนกับมนุษย์ บางประการแต่ก็ยังยอมรับว่าสัตว์ไม่สามารถมีสิทธิตามธรรมชาติได้เนื่องจากการให้น้ำหนักขอบเขตและความสำคัญของผลประโยชน์ที่สัตว์ควรจะได้รับมนุษย์เป็นผู้กำหนดทั้งสิ้น มนุษย์ไม่สามารถบอกได้ว่าความเจ็บปวดที่สัตว์รับมาน้อยแตกต่างจากมนุษย์อย่างไร และสัตว์เองย่อมไม่สามารถบอกถึงความต้องการของตนได้ทั้งหมด ดังนั้นสิทธิของสัตว์จึงไม่ใช่การปฏิบัติต่อสัตว์ในฐานะสิ่งมีชีวิตที่ควรได้รับสิทธิเป็นพิเศษ แต่เป็นการพิจารณาความเท่าเทียมกันเชิงผลประโยชน์ที่สัตว์ควรได้รับดังนั้น สิทธิของสัตว์จึง เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพราะสิทธิของสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นสิทธิที่ไม่สามารถเกิดขึ้นโดยธรรมชาติได้ แต่ต้องมีมนุษย์เป็นผู้กำหนดขึ้น จึงเป็นแนวคิดที่การวิจัยนี้จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อให้ได้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

6) แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์

สวัสดิภาพสัตว์ เป็นแนวคิดที่มีความอ่อนปรน โดยมองว่าเป็นเรื่องของข้อผูกมัดหรือพันธะทางศีลธรรมของมนุษย์ที่พึงมีต่อสัตว์ที่อยู่ในระบบนิเวศเดียวกัน ซึ่งมนุษย์มีความรับผิดชอบทางศีลธรรมที่จะไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการทารุณสัตว์หรือทำให้สัตว์ได้รับความทรมานโดยไม่จำเป็น แนวคิดสวัสดิภาพสัตว์นี้ไม่ปฏิเสธการที่มนุษย์จะใช้ประโยชน์จากสัตว์บ้างตามสมควร แต่การใช้ประโยชน์นั้นจะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรมด้วย โดยต้องจัดให้สัตว์ได้มีสิ่งจำเป็น

พื้นฐานที่เพียงพอเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์อย่างนั้น ดังนั้น แนวคิดว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์ จึงเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพราะสวัสดิภาพของสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นสิ่งที่มนุษย์ซึ่งถือว่ามีความรับผิดชอบทางศีลธรรมจะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการทารุณสัตว์หรือทำให้สัตว์ได้รับความทรมานโดยไม่จำเป็น จึงเป็นหลักที่การวิจัยนี้จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อให้ได้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

7) แนวคิด มิติใหม่ด้านสิ่งแวดล้อม

จากแนวคิดมนุษย์เป็นศูนย์กลางของระบบนิเวศ (Anthropocentric) ที่กำหนดให้ในระบบนิเวศโลกมีมนุษย์และสิ่งมีชีวิตรวมถึงสัตว์อยู่ด้วยกัน โดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลางของระบบนิเวศที่เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความเฉลียวฉลาดกว่าสิ่งมีชีวิตอื่นในระบบนิเวศเดียวกันนี้ ดังนั้นมนุษย์จึงสามารถนำเอาทรัพยากร และสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศไปใช้ประโยชน์ได้และหากใช้แล้วหมดไปก็สามารถอาศัยความฉลาดคิดค้นวิธีการสร้างขึ้นใหม่ หรือสิ่งมีชีวิตนั้นก็อาจจะฟื้นหรือขยายพันธุ์ขึ้นมาทดแทนได้ แนวคิดนี้สร้างความผิดพลาดให้แก่สิ่งแวดล้อมอย่างมากจนกระทั่งกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน การวิจัยนี้มีความเห็นว่าระบบนิเวศแบบมนุษย์เป็นศูนย์กลางนี้ที่ประเทศไทยและอีกหลายประเทศได้ใช้ในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมมีความผิดพลาดจึงนำมาวิเคราะห์ว่าไม่น่าจะนำมาใช้กับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง พร้อมกับนำเอาแนวคิดใหม่ซึ่งเป็นมิติใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมคือ แนวคิดระบบนิเวศเป็นศูนย์กลาง (Eco-centric) ที่มองว่าสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศโลกนั้นไม่มีสิ่งใดเหนือกว่ากันแต่ต้องอยู่ร่วมกันในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นมิติใหม่ด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองจึงเป็นแนวคิดของ Eco-centric ที่คนในท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์ก็ต้องมีหน้าที่คุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองด้วยในลักษณะของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

8) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการที่นำมาใช้เพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหารที่ต้องการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวังและต้องการ

9) หลักการกระจายอำนาจ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นการกระจายอำนาจถือว่าเป็นหลักการสำคัญที่มุ่งให้การจัดระบบการปกครองท้องถิ่นได้กระจายอำนาจการปกครองไปสู่พื้นที่ในระดับย่อย หรือระดับท้องถิ่น และลดบทบาทการควบคุมสั่งการโดยตรงจากส่วนกลางในมิติต่าง ๆ ไปให้ท้องถิ่นดำเนินการเองภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลางเนื่องจากท้องถิ่นนั้นถือว่าเป็นหน่วยปกครองที่อยู่

ใกล้ชิดประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุดดังนั้นในทางบริหารจึงเกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ การดำเนินการกิจของตัวแทน รัฐบาลกลางไปสู่ตัวแทนที่ใกล้ชิดกับสาธารณะคือท้องถิ่นซึ่งเป็นการ บริหารในระดับต่ำกว่าระดับชาติ ที่สามารถตอบสนองความต้องการ และการพัฒนาท้องถิ่นได้มากกว่า ดังนั้น การกระจายอำนาจจึงเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้เพราะสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นสัตว์ประจำถิ่นที่อยู่ใน พื้นที่ที่ท้องถิ่นจึงเหมาะที่จะให้ท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลคุ้มครองจึงเป็นหลักที่การวิจัยนี้ จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อให้ได้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

10) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ และพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตลอดจน พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ทำให้การจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยการกำกับดูแลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับเปลี่ยนไปและตลอด ทั้งการจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่ประชาชนมุ่งหวังเพื่อคุ้มครองประโยชน์ ของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมดังนั้น ขอบเขตหน้าที่และ อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพราะขอบเขตหน้าที่และอำนาจ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่ ประชาชนมุ่งหวังเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อประโยชน์ของประเทศ เป็นซึ่งสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นสัตว์ประจำถิ่นที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นที่อยู่ ภายใต้อาณัติการปกครองดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การได้ศึกษาและวิเคราะห์ขอบเขตหน้าที่ และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสำคัญต่อการให้การคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

11) หลักการจัดการ

หลักการจัดการเป็นกระบวนการที่องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายโดยมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 4 M คือ (1) คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็น ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะก่อผลสำเร็จให้กับกิจการได้อย่างมาก ทั้งนี้ในแง่ของปริมาณและคุณภาพ (2) เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถัน เพื่อใช้ปฏิบัติงาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า (3) เงินทุน (Money) นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ให้การสนับสนุน ในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยงและเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินไปโดยไม่ติดขัด และ (4) วัสดุสิ่งของ (Material) ถือเป็นปัจจัยที่มีปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยตัวอื่น ๆ เพราะวัตถุดิบและสิ่งของเหล่านี้จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการผลิต

ดังนั้น การจัดการจึงเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพราะการจัดการเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ จึงเป็นหลักที่การวิจัยนี้จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อให้ได้ กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

12) หลักการจัดการเชิงอนุรักษ์

หลักการจัดการเชิงอนุรักษ์ เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ใช้ให้น้อยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิด ผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดรวมทั้งต้องมีการกระจายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึง นอกจากนี้เนื่องด้วยในสภาพปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเสื่อมโทรมมากขึ้น ดังนั้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมีความหมายรวมไปถึงการพัฒนาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมด้วย ดังนั้น การจัดการเชิงอนุรักษ์จึงเป็นเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ เพราะการจัดการ เชิงอนุรักษ์เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นหลักที่ การวิจัยนี้จะนำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อให้ได้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

13) หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นหลักการที่ใช้กับการ จัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้มาจากรายงานวิจัยเรื่อง อนาคตร่วมกันของพวกเขา (Our Common Future) ที่มีหลักการว่าด้วยการใช้ประโยชน์ทรัพยากรของธรรมชาติของคนรุ่นปัจจุบันที่ต้องมีเหลือให้คน รุ่นอนาคตได้ใช้ประโยชน์เช่นเดียวกับคนรุ่นปัจจุบันจึงเป็นหลักการที่การวิจัยนี้จะนำมาศึกษาและ วิเคราะห์เพื่อชี้ถึงการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองก็เพื่อให้คนรุ่นอนาคตได้รู้จักและได้ใช้ประโยชน์ จากสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเหมือนคนในรุ่นปัจจุบัน (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2545)

1.2.2 สถานการณ์ปัญหาและผลกระทบของสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

ในปัจจุบันปัญหาการนำเอาสัตว์พันธุ์พื้นเมืองของไทยมาพัฒนาเชิงการค้าหรือเชิง พาณิชย์ โดยเฉพาะการนำมาเลี้ยงเพาะพันธุ์เพื่อขยายพันธุ์และส่งขายให้แก่กลุ่มลูกค้าหรือผู้ที่สนใจ ในสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพื่อนำไปเลี้ยง หรือทำเป็นอาหารเพื่อให้อาหารผู้บริโภครที่มีความนิยมบริโภค สัตว์พันธุ์พื้นเมือง นับได้ว่าเป็นสัตว์ที่สร้างรายได้ที่ดีจากการแปรรูปจึงถือได้ว่าในเชิงเศรษฐกิจ สัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นแหล่งสร้างรายได้และเพิ่มการเติบโตของเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีซึ่งการสร้าง รายได้ให้กับผู้เลี้ยงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การผลิตปศุสัตว์เชิงการค้าหรือเชิงพาณิชย์ที่เพิ่ม สูงขึ้น จึงทำให้สัตว์พื้นเมืองเหล่านี้มีการปรับปรุงสายพันธุ์ให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยไม่มีการ พัฒนาสายพันธุ์เดิมให้คงความเป็นสัตว์พันธุ์พื้นเมืองไทยที่มีความแข็งแรงโดดเด่นและเป็น เอกลักษณ์ของชาติ นอกจากนี้ยังมีการนำเอาสัตว์พันธุ์พื้นเมืองบางประเภทไปใช้ในเชิงการพนัน ให้ต่อสู้กัน เพื่อให้เกิดการแพ้ชนะ โดยไม่คำนึงถึงความทรมานจากการบาดเจ็บ หรือบางกรณีหากแพ้

ก็จะถูกฆ่าอย่างไร้มนุษยธรรม ปัญหาที่ย่อมส่งผลกระทบต่อสัตว์พันธุ์พื้นเมือง และที่สำคัญคือไม่มีการคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนนอกจากนี้ปัญหาการพัฒนาเทคโนโลยี ส่งผลให้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่เคยนำมาใช้งานด้านการเกษตร ทำให้ควายหรือกระบือไทยถูกเลี้ยงตามธรรมชาติไม่มีการคุ้มครองและมีการนำไปใช้เป็นอาหาร ทั้ง ๆ ที่เป็นการนำสัตว์พื้นเมืองเหล่านี้มาใช้แรงงานที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวนาไทยปัญหาเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการลดจำนวนประชากรสัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่นับวันจะสูญสิ้นหมดไปหรือกลายพันธุ์ไปซึ่งในปัจจุบันไม่มีการปราบปราม

การได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสัตว์พันธุ์พื้นเมือง จะทำให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นการยืนยันได้ว่าสัตว์พันธุ์พื้นเมืองใกล้จะสูญพันธุ์ไปจากประเทศซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อการสูญเสียเอกลักษณ์ของประเทศอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้นการวิจัยจึงมุ่งที่จะใช้กฎหมายเป็นกลไกในการคุ้มครองซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สัตว์พันธุ์พื้นเมืองขึ้นแต่ก็ไม่ผ่านการพิจารณาที่จะนำเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ ดังนั้นการได้วิเคราะห์สภาพการณ์ของปัญหาและผลกระทบของสัตว์พันธุ์พื้นเมืองจึงจะเป็นการชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์ของปัญหาที่มีจริงและส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง กับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาเพื่อเป็นการกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การศึกษาและวิจัย

1.2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

1) กฎหมายไทย

การคุ้มครองเพื่อการอนุรักษ์ เป็นการปกป้องรักษาเพื่อให้สายพันธุ์ของสัตว์พื้นเมืองยังคงมีอยู่ในขณะเดียวกันก็ยินยอมให้นำไปใช้ประโยชน์ได้โดยการกำหนดมาตรการการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง แม้ในปัจจุบันจะยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง แต่ก็มีกฎหมายบางฉบับที่ให้การคุ้มครองสัตว์ ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติในแนวนโยบายแห่งรัฐมาตรา 55 พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 พระราชบัญญัติโรคระบาด พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565 พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 กฎหมายเหล่านี้เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อการคุ้มครองสัตว์ทั่วไปแต่ก็ยังไม่มีความเฉพาะเพื่อการกำหนดมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพราะจะเป็นการชี้ให้เห็นถึงการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพื่อเป็นการกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การศึกษาและวิจัย

2) กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

การคุ้มครองสัตว์ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ป่านั้นเป็นเรื่องที่หลายประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญจึงได้มีข้อตกลงเป็นกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศของประเทศภาคีสหประชาชาติ ได้แก่ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (Universal Declaration of Animal Rights, 15 October, 1987) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) (Universal Declaration on Animal Welfare, 2000) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปเพื่อคุ้มครองสัตว์ระหว่างการขนส่งระหว่างประเทศ ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) (European Convention for the Protection of Animals during International Transport, 2003) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองปศุสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes, 1978) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ที่จะถูกฆ่าเพื่อการบริโภค ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (European Convention for the Protection of Animals for Slaughter, 1982) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ทดลองและเพื่อใช้งานทางวิทยาศาสตร์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, 1986) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (European Convention for the Protection of Pet Animals, 1992) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES, 1973) ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพราะจะเป็นการชี้ให้เห็นถึงการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์ที่แม้จะไม่ใช่สัตว์พันธุ์พื้นเมืองแต่ก็สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์เพื่อการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง จึงเป็นประเด็นที่จะนำไปสู่การศึกษาและวิจัย

3) กฎหมายต่างประเทศ

มีกฎหมายบางประเทศที่การวิจัยนำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองของไทย คือกฎหมายคุ้มครองสัตว์เครือรัฐออสเตรเลีย ได้แก่ พระราชบัญญัติการป้องกันและดูแลสัตว์ ค.ศ. 2001 (พ.ศ. 2544) (Animal Care & Protection Act, 2001) พระราชบัญญัติสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2002 (พ.ศ. 2545) (Animal Welfare Act, 2002) และพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529)

(Prevention of Cruelty to Animal Act, 1986) กฎหมายคุ้มครองสัตว์สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ พระราชบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) (The Animal Welfare Act, 1988) กฎหมายคุ้มครองสัตว์ประเทศญี่ปุ่น พระราชบัญญัติว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์และการจัดการสัตว์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (Act on Welfare and Management Animals, 1973) กฎหมายคุ้มครองสัตว์สหรัฐอเมริกาพระราชบัญญัติการดูแลสัตว์อย่างมีมนุษยธรรม ค.ศ. 1829 (พ.ศ. 2372) (Humane Care for Animals Act, 1829) และมลรัฐมินนิโซตาบัญญัติในระเบียบตำรวจ หมวด 343 ว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564) (Police Regulations Chapter 343 Prevention of Cruelty to Animals, 2021)

กฎหมายของทั้งสี่ประเทศดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองชีวิตและความเป็นอยู่ของสัตว์บนพื้นฐานแห่งความรับผิดชอบของมนุษย์ต่อเพื่อนร่วมโลก ซึ่งมนุษย์จะกระทำการใดให้สัตว์ต้องได้รับความทุกข์ทรมานและก่อให้เกิดความเจ็บปวด โดยปราศจากเหตุผลอันควรไม่ได้ ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เพราะจะนำไปสู่การศึกษาและวิจัย

4) โครงสร้างองค์ประกอบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวทางที่จะให้ได้มาซึ่งระบบกฎหมายการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและอนาคต โดยมีโครงสร้างของกฎหมายที่กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ประกอบด้วยบทบัญญัติทั่วไป คณะกรรมการส่งเสริมและคุ้มครองพันธุ์สัตว์พันธุ์พื้นเมืองการส่งเสริมและคุ้มครองพันธุ์สัตว์พันธุ์พื้นเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและคุ้มครองพันธุ์สัตว์พันธุ์พื้นเมืองการขอใช้ประโยชน์สัตว์พันธุ์พื้นเมือง พนักงานเจ้าหน้าที่และบทลงโทษ

5) การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
เป็นการนำเอาข้อค้นพบที่เป็นคำตอบของการวิจัยไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง ซึ่งจะเป็นผลผลิตของงานวิจัยนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิจัย ปรัชญากฎหมาย แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ สภาพการณ์แห่งปัญหาและผลกระทบของสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายไทย กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่นำไปสู่โครงสร้างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

5. เพื่อจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยกำหนดประเด็นเนื้อหาในการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การจัดทำ “กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง” เนื้อหาที่จะวิจัยจะครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้
ปรัชญากฎหมายแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

3.1.1 ปรัชญากฎหมาย

- 1) ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ
- 2) ปรัชญากฎหมายบ้านเมือง

3.1.2 แนวคิด

- 1) แนวคิดการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- 2) แนวคิดการอนุรักษ์สัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์
- 4) แนวคิดสิทธิในสิ่งแวดล้อม

3.1.3 ทฤษฎี

- 1) ทฤษฎีรัฐและอำนาจรัฐ

3.1.4 หลักการ

- 1) หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 2) หลักการกระจายอำนาจ
- 3) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.1.5 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง

- 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แนวนโยบายแห่งรัฐ

- 2) พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. 2509
- 3) พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. 2533
- 4) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535
- 5) พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545
- 6) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- 7) พระราชบัญญัติโรคระบาด พ.ศ. 2558
- 8) พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558
- 9) พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559
- 10) พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565
- 11) พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565
- 12) พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

3.1.6 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

- 1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (Universal Declaration of Animal Rights, 1978)
- 2) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) (Universal Declaration on Animal Welfare (UDAW), 2000)
- 3) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปเพื่อคุ้มครองสัตว์ระหว่างการขนส่งระหว่างประเทศ ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2511) (European Convention for the Protection of Animals during International Transport, 1968)
- 4) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองปศุสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes, 1978)
- 5) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ที่จะถูกฆ่าเพื่อการบริโภค ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (European Convention for the Protection of Animals for Slaughter, 1982)
- 6) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ทดลองและที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, 1986)
- 7) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (European Convention for the Protection of Pet Animals, 1992)

8) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973)

3.1.7 กฎหมายต่างประเทศ

1) เครือรัฐออสเตรเลีย

(1) พระราชบัญญัติการป้องกันและดูแลสัตว์ ค.ศ. 2001 (พ.ศ. 2544) (Animal Care & Protection Act, 2001)

(2) พระราชบัญญัติสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2002 (พ.ศ. 2545) (Animal Welfare Act 2002)

(3) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) (Prevention of Cruelty to Animal Act, 1986)

2) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

(1) รั้งบัญญัติการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) (The Animal Welfare Act, 1988)

3) ประเทศญี่ปุ่น

(1) พระราชบัญญัติว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์และการจัดการสัตว์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (Act on Welfare and Management Animals, 1973)

4) สหรัฐอเมริกา

(1) รั้งบัญญัติการดูแลสัตว์อย่างมีมนุษยธรรม ค.ศ. 1829 (พ.ศ. 2372) (Humane Care for Animals Act, 1829)

(2) รัฐมินนิโซตาบัญญัติในระเบียบตำรวจ หมวด 343 ว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564) (Police Regulations Chapter 343 Prevention of Cruelty to Animals, 2021)

3.1.8 ประเด็นศึกษา

1) ปรัชญากฎหมาย แนวคิดทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

2) สถานการณ์ปัญหาและผลกระทบสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

3) กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์

4) กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์

5) กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์

- 6) แนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์พื้นเมืองของประเทศไทย
- 7) โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พื้นเมือง

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรซึ่งจะเป็นแหล่งการให้ข้อมูลตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนด ประกอบด้วย

- 1) ข้าราชการ นักวิชาการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่เกี่ยวข้องกับสัตว์พื้นเมือง
- 2) นักวิชาการด้านสิทธิและเสรีภาพสัตว์พื้นเมือง
- 3) เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์พื้นเมือง
- 4) นักกฎหมายหรือผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงสัตว์พื้นเมือง

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ กรมปศุสัตว์ กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานปศุสัตว์จังหวัดที่มีสัตว์พื้นเมือง เช่น หนองบัวลำภู นนทบุรี สมุทรปราการ

4. กรอบแนวคิด และสมมติฐานการวิจัย

4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

สัตว์พื้นเมืองเป็นสัตว์ท้องถิ่นไทยที่มีลักษณะเฉพาะ โดดเด่นแสดงที่มีสายพันธุ์ที่สวยงามแข็งแรง และเป็นนักสู้ แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยในชนบท ซึ่งในปัจจุบันมีปัญหาลดน้อยลง การถูกรุกรานจากสัตว์ต่างถิ่น และการขยายพันธุ์เชิงการค้าที่ส่งผลกระทบต่อการกลายพันธุ์เนื่องจากการไม่มีกฎหมายคุ้มครองสัตว์พื้นเมืองไทย โดยที่การคุ้มครองสัตว์พื้นเมืองไทยจะต้องมีกฎหมายเฉพาะที่การวิจัยจะจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบ โดยใช้ปรัชญากฎหมาย แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์กฎหมายไทย กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ จะทำให้ได้คำตอบที่นำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบเพื่อการคุ้มครองสัตว์พื้นเมืองไทย ที่จะส่งผลให้สัตว์พื้นเมืองไทยได้รับการคุ้มครองที่เป็นรูปธรรมชัดเจนทำให้สามารถที่จะคงรักษาให้เป็นสัตว์ที่เป็นเอกลักษณ์และวิถีชีวิตของคนไทยในท้องถิ่นให้คงมีอยู่ (ดูภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย)

**ปัญหาและผลกระทบจากการ
คุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง**

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- สัตว์พันธุ์พื้นเมืองไทยจะได้รับการคุ้มครองให้คงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
- มีมาตรการ คุ้มครองที่ชัดเจนกำหนดขอบเขตแห่งบทบาท อำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการ คุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- ประชาชนมีแนวทางในการมีส่วนร่วมคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- มีกฎหมายว่าด้วยการ คุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่จะเป็นต้นแบบสำหรับการจัดทำเป็นกฎหมายต่อไป

โครงสร้างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

- (1) คำนิยาม
- (2) คณะกรรมการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- (3) การคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- (4) การขอใช้ประโยชน์จากสัตว์พันธุ์พื้นเมือง และขออนุญาตการให้ใบอนุญาต
- (5) พนักงานเจ้าหน้าที่
- (6) บทกำหนดโทษ

ปรัชญากฎหมาย แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง

ปรัชญา- ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ/ - ปรัชญากฎหมายบ้านเมือง/ - ปรัชญา มิติใหม่โลกทัศน์สิ่งแวดล้อม

แนวคิด- แนวคิดการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง/ -แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สัตว์พันธุ์พื้นเมือง/ - แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์

ทฤษฎี- ทฤษฎีรัฐและอำนาจรัฐ

หลักการ- หลักสิทธิในสิ่งแวดล้อม/ -หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน/ - หลักการกระจายอำนาจ/ - หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กฎหมายไทย-รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
 แนวนวน โขบายแห่งรัฐมาตรา 55พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. 2509
 พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. 2533พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535
 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557พระราชบัญญัติโรคระบาด พ.ศ. 2558
 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565 พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยพ.ศ. 2565
 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ-ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ ค.ศ. 1978 (Universal Declaration of Animal Rights, 1978) -ปฏิญญาสากลว่าด้วย สวัสดิภาพ สัตว์ ค.ศ. 2000(Universal Declaration on Animal Welfare (UDAW), 2000)-อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปเพื่อคุ้มครองสัตว์ระหว่างกรรชนสงระหว่าง ประเทศค.ศ. 1968 (European Convention for the Protection of Animals during International Transport, 1968)-อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองปศุ สัตว์ ค .ศ. 1978 (E;Nuropean Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes, 1978) -อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ที่จะ ถูกฆ่าเพื่อการบริโภค ค.ศ. 1982 (European Convention for the Protection of Animals for Slaughter, 1982)-อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ทดลอง และที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ ค.ศ. 1986 (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, 1986)- อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง ค.ศ. 1992(European Convention for the Protection of Pet Animals, 1992)- อนุสัญญาว่าด้วยการกระหว่าง ประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ค.ศ. 1973 (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973)

กฎหมายต่างประเทศ -กฎหมายคุ้มครองสัตว์เครือรัฐออสเตรเลีย- พระราชบัญญัติ การ ป้องกันและดูแลสัตว์ ค.ศ. 2001 (Animal Care & Protection Act, 2001)- พระราชบัญญัติสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2002 (Animal Welfare Act, 2002)- พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 1986 (Prevention of Cruelty to Animal Act 1986) - **กฎหมายคุ้มครองสัตว์สาธารณรัฐฟิลิปปินส์**-รัฐบัญญัติการ จัด สวัสดิภาพ สัตว์ ค.ศ. 1988 (The Animal Welfare Act, 1988)- **กฎหมาย คุ้มครองสัตว์ประเทศญี่ปุ่น**- พระราชบัญญัติว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์และการจัดการ สัตว์ค.ศ. 1973 (Act on Welfare and Management Animals 1973)- **กฎหมายคุ้มครอง สัตว์สหรัฐอเมริกา** - รัฐบัญญัติการดูแลสัตว์อย่างมีมนุษยธรรม ค.ศ. 1829 (พ.ศ. 2372) (Humane Care for Animals Act,1829)- รัฐมินนิ โซตาบัญญัติในระเบียบ ตีราคา หมวด 343 ว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ ค.ศ. 2021 (Police Regulations. Chapter 343 Prevention of Cruelty to Animals, 2021)

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4.2 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)

สมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ

“ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง ทำให้เป็นปัญหาต่อการถูกทำลายให้สูญพันธุ์หรือกลายพันธุ์จนอาจกระทบต่อความเป็นเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชนบทไทยได้ การคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองโดยการมีกฎหมายเฉพาะที่มีโครงสร้างกฎหมายประกอบด้วย คณะกรรมการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง การคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองการขอใช้ประโยชน์สัตว์พันธุ์พื้นเมืองการให้ใบอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่ และบทกำหนดโทษ จะทำให้ปัญหาและผลกระทบที่สัตว์พันธุ์พื้นเมืองได้รับลดน้อยหรือหมดไปได้”

5. คำถามการวิจัย

การวิจัยกำหนดประเด็นคำถามวิจัย ดังนี้

1. สัตว์พันธุ์พื้นเมือง หมายถึงสัตว์ประเภทใด
2. สัตว์พันธุ์พื้นเมือง มีความสำคัญอย่างไรต่อประเทศ
3. ปัญหาของสัตว์พันธุ์พื้นเมืองส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง
4. เพราะเหตุใดจึงต้องส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
5. ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ อะไรที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์
6. กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์มีอะไรบ้าง และมีบทบัญญัติอย่างไร
7. กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์มีอะไรบ้าง และมีบทบัญญัติอย่างไร
8. กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์มีประเทศใดบ้าง และมีบทบัญญัติอย่างไร
9. มาตรการอะไรบ้างที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
10. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองมีวิธีการและมาตรการอย่างไรบ้าง
11. หน่วยงานของรัฐที่จะทำหน้าที่และอำนาจในการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองเป็นหน่วยงานใดบ้าง
12. โครงสร้างของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองประกอบด้วยอะไรบ้าง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัย คือ การได้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการส่งเสริมและการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง คาดว่าจะเป็นประโยชน์ ดังนี้

- 1) สัตว์พันธุ์พื้นเมืองได้รับการคุ้มครองทำให้ไม่สูญพันธุ์ และรักษาสัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่แสดงถึงเอกลักษณ์ ประเพณีและวัฒนธรรมของ วิถีชีวิตของคนไทย
- 2) มีมาตรการ คุ้มครองที่ชัดเจนกำหนดขอบเขตแห่งบทบาท อำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ภาครัฐในการ คุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- 3) ประชาชนมีแนวทางในการมีส่วนร่วมคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง
- 4) มีกฎหมายว่าด้วยการ คุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองที่จะเป็นต้นแบบสำหรับการจัดทำเป็นกฎหมายต่อไป

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่มีความหมายเฉพาะสำหรับการวิจัย ประกอบด้วย

สัตว์พันธุ์พื้นเมือง หมายความว่า สัตว์พื้นเมืองดั้งเดิมเฉพาะถิ่นที่มีพันธุกรรม และลักษณะทางสรีรศาสตร์เฉพาะท้องถิ่นนั้นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นและพื้นเมืองของไทย และได้ขึ้นทะเบียนเป็นสัตว์พันธุ์พื้นเมืองทั้งนี้ไม่รวมถึงสัตว์ป่า ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

สัตว์พันธุ์ต่างถิ่น หมายความว่า สัตว์พันธุ์ที่ไม่ได้มีถิ่นกำเนิดในราชอาณาจักรไทย และนำเข้ามาในราชอาณาจักรไทย

การคุ้มครอง หมายความว่า การส่งเสริมและอนุรักษ์ ดูแลรักษาให้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองคงสายพันธุ์เดิม และนำไปใช้ประโยชน์ที่ไม่ทำให้เกิดการกลายพันธุ์หรือทำลายพันธุ์

การส่งเสริมสัตว์พันธุ์พื้นเมือง หมายความว่า มาตรการและวิธีการที่จะทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

การอนุรักษ์ หมายความว่า การคุ้มครอง ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ให้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองคงสายพันธุ์เดิมให้การคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

สิทธิประโยชน์ หมายความว่า ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตพึงได้รับตามกฎหมาย

หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายความว่า การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ในสัตว์พันธุ์พื้นเมืองโดยการใช้วิธีการจัดการเพื่อให้คงมีอยู่และใช้ประโยชน์ได้จนถึงรุ่นอนาคต

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งให้ทำหน้าที่คุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมืองตามกฎหมายนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

นายทะเบียน หมายความว่า เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน

ผู้อนุญาต หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่และอำนาจในการให้อนุญาติการใช้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือผู้ได้รับใบอนุญาตใช้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองซึ่งมิใช่เพื่อประโยชน์ทางการค้า แล้วแต่กรณี

ผู้รับใบอนุญาต หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตใช้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือผู้ได้รับใบอนุญาตใช้สัตว์พันธุ์พื้นเมืองซึ่งมิใช่เพื่อประโยชน์ทางการค้า แล้วแต่กรณี

สวัสดิภาพสัตว์ หมายความว่า การคุ้มครองการดูแลรักษาสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

เชิงการค้า หมายความว่า การนำสัตว์พันธุ์พื้นเมืองไปใช้ประโยชน์ในเชิงการค้าโดยการแสวงหากำไร

ประชาชน หมายความว่า ประชาชนผู้เลี้ยงหรือครอบครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง

อธิบดี หมายความว่า อธิบดีกรมปศุสัตว์

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้